

บันทึกการเล่าเรื่อง

เรื่อง การประเมินตนเองสู่การกำหนดจุดเน้นทางยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษา (Strategic focus)

วันที่ 28 มกราคม 2563

ณ โรงแรม เดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ

ผู้เล่า	รายละเอียดของเรื่อง	สรุปความรู้ที่ได้
นางจุฑาภรณ์ เทพธานี	ตามมาตรา 45 (3) แห่งพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 “งบลงทุนและงบเงินอุดหนุนเพื่อนำมาใช้ในการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และการผลิตกำลังคนระดับสูงเฉพาะทางตามความต้องการของประเทศ และเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมตามกฎหมายว่าด้วยสถานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ เพื่อใช้ในการพัฒนาวิทยาศาสตร์ การวิจัยและสร้างนวัตกรรม” เพื่อให้การจัดการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเป็นไปเพื่อประโยชน์แก่ประชาชน ลดความเหลื่อมล้ำ และเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาได้อย่างทั่วถึง จึงต้องปฏิรูปและพัฒนาสรุปดังนี้ 1) ปฏิรูประบบบริหารจัดการ กำกับดูแล และพัฒนาระบบอุดมศึกษาในภาพรวมให้ตอบโจทย์ประเทศ 2) ปฏิรูปกลไกการเงินและงบประมาณการอุดมศึกษาให้เป็นเครื่องมือผลักดันให้สถาบันอุดมศึกษาตอบโจทย์ประเทศ 3) พัฒนาและปรับปรุงระบบนิเวศให้เอื้อต่อการผลิตและพัฒนาบัณฑิตที่มีคุณภาพสูง 4) วางแผนการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษาและความต้องการในการพัฒนาประเทศ 5) การส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพนักศึกษา 6) การพัฒนาระบบนิเวศนวัตกรรมของสถาบันอุดมศึกษา 7) การสร้างเสริมและการเคลื่อนย้ายบุคลากรศักยภาพสูงเพื่อช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ภาคเศรษฐกิจ สังคม และชุมชน และตามที่กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยคณะทำงานขับเคลื่อนและติดตามนโยบายของรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษาฯ และคณะอนุกรรมการจัดทำกลุ่มสถาบันอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์และคุณลักษณะเฉพาะกลุ่ม (Strategic Profile & Strategic Attributes) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาประเมินตนเองให้สามารถทำงานสอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป	การปรับยุทธศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาเป็นการพัฒนาตนเองตามยุทธศาสตร์เพื่อให้มหาวิทยาลัยสามารถนำเอาจุดเด่นและศักยภาพความเข้มแข็งของพันธกิจมาใช้ เพื่อตอบสนองความต้องการในการพัฒนาประเทศทั้งในสถานการณ์ปัจจุบัน และอนาคต ดังนั้น จึงต้องปฏิรูประบบอุดมศึกษาโดยการแบ่งตามกลุ่มยุทธศาสตร์ (Strategic focus) ดังนั้น มหาวิทยาลัยต้องดำเนินการกำหนดเป้าหมายการดำเนินงาน ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดขึ้น (จุดเน้น) โดยคำนึงถึงความต้องการกำลังคนที่มีความรู้ความสามารถต่างๆ ตามแผนพัฒนาประเทศ โดยพิจารณาจากศักยภาพในการพัฒนา และผลการดำเนินงานที่ผ่านมา (Performance) เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานตามจุดเน้นของมหาวิทยาลัย นำไปไปสู่การได้รับจัดสรรงบประมาณจากกองทุนการอุดมศึกษาฯ นำมาพัฒนาเพื่อให้เกิดผล ตอบโจทย์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศต่อไป

	การดำเนินงานของสถาบันอุดมศึกษา 1) ต้องเปลี่ยนแปลงตนเองให้สัมพันธ์กับการเปลี่ยนแปลงของระบบอื่นๆ และเป็นไปในทิศทางเดียวกัน เพื่อนำไปสู่การรู้จักตนเองและการกำหนดกลุ่มเชิงยุทธศาสตร์ ที่กำหนดโดยสถาบันที่ตอบโจทย์การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ 2) กำหนดกลุ่มอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic focus) ซึ่งเป็นเครื่องมือเชิงระบบของรัฐในการเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ที่ต้องอาศัยทรัพยากรบุคคลที่มีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็น สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติและทิศทางการพัฒนาอุดมศึกษาตามกรอบแผนอุดมศึกษา ภายใต้จุดเด่นและศักยภาพของสถาบันอุดมศึกษา โดยการสนับสนุนทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 3) ต้องปฏิรูประบบการบริหารจัดการสถาบันให้มีประสิทธิภาพ มีเป้าหมายที่ชัดเจน ใช้หลักธรรมาภิบาล มีระบบประกันคุณภาพการจัดการศึกษา การมีส่วนร่วมของบุคลากรและการทำงานแบบร่วมมือกับหน่วยงานอื่นในการจัดการศึกษา 4) จัดทำแผนยุทธศาสตร์การพัฒนาตามจุดเน้น (Re-positioning Plan) ที่เหมาะสมกับสถาบันอุดมศึกษาโดยกระบวนการสร้าง เพิ่ม ลด ตัดออก ไปสู่การเปลี่ยนแปลง หรือการสร้างโดยทำเป็นข้อตกลงการดำเนินงาน (Performance Agreement) การแบ่งกลุ่มตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ ในการกำหนดกลุ่มอุดมศึกษาเชิงยุทธศาสตร์ (Strategic focus) จะพิจารณาผลการดำเนินงานและศักยภาพของสถาบันเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์และการกำหนดกลุ่มของสถาบัน ในการตอบโจทย์ความต้องการของประเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกลุ่มตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์ ดังนี้ 1) การวิจัยระดับแนวหน้าของโลก (Global and Frontier Research) 2) การพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม (Technology and Innovation) 3) การพัฒนาชุมชนเชิงพื้นที่ (Area-Based and Community) 4) การผลิตและพัฒนาบุคลากรวิชาชีพสาขาต่างๆ (Professional Development)	
--	---	--

โดยแต่ละกลุ่มตามจุดเน้นเชิงยุทธศาสตร์มีเป้าหมาย ดังนี้	
กลุ่มตามจุดเน้น เชิงยุทธศาสตร์	เป้าหมาย
กลุ่มที่ 1 การวิจัย ระดับแนวหน้า ของโลก (Global and Frontier Research)	เน้นการวิจัยขั้นสูง และผลิตบัณฑิต นักวิจัย เป็นผู้นำทางความคิดของประเทศในระดับบัณฑิต ศึกษา โดยเฉพาะระดับปริญญาเอกหรือหลังปริญญา เอก สร้างความโดดเด่นในด้านการวิจัยและผลิต บัณฑิตระดับบัณฑิตศึกษาที่มีวิทยานิพนธ์ หรือ ผลงานวิจัยระดับนานาชาติในหลายกลุ่มสาขาวิชา มุ่งทำการค้นคว้าเพื่อสร้างความรู้ ทฤษฎี และข้อ- ค้นพบใหม่เพื่อขยายพรมแดนของความรู้และสร้าง ความก้าวหน้าทางวิชาการในสาขาวิชาต่าง ๆ
กลุ่มที่ 2 การ พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรม (Technology and Innovation)	ให้การศึกษาอบรมทักษะอาชีพขั้นสูง สร้าง และพัฒนาบัณฑิต ที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญด้าน เทคโนโลยีและการสร้างนวัตกรรม ให้สามารถนำองค์ ความรู้มาประยุกต์ใช้ สร้างผลงานพัฒนาผลิตภัณฑ์ ต่อยอดเป็นนวัตกรรมส่งเสริม บทบาทความร่วมมือ กับภาคเอกชนและอุตสาหกรรมเพื่อสนับสนุนและ พัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อนำไปสู่การ พัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และอุตสาหกรรมของประเทศ
กลุ่มที่ 3 การ พัฒนาชุมชนเชิง พื้นที่ (Area-Based and Community)	เน้นการพัฒนาชุมชนระดับท้องถิ่นและผลิต บัณฑิต ให้มีความรู้ ความสามารถ เป็นหลักในการ ขับเคลื่อน พัฒนาและเปลี่ยนแปลง ในระดับท้องถิ่น และภูมิภาคดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนา การผลิต บัณฑิต ให้บริการวิชาการ ประยุกต์ความรู้สู่การ ปฏิบัติ และสร้างองค์ความรู้จากการปฏิบัติ รวมทั้ง การอนุรักษ์และพัฒนาศิลปวัฒนธรรมและภูมิปัญญา ท้องถิ่น
กลุ่มที่ 4 การ ผลิตและพัฒนา บุคลากรวิชาชีพ สาขาต่างๆ (Professional Development)	เน้นการให้บริการการศึกษาเพื่อพัฒนาผู้เรียน ให้ 1) มีความรู้มีทักษะ และทัศนคติสอดคล้องกับการ พัฒนาประเทศ 2) มีความสามารถในการเรียนรู้พัฒนา ตนเอง เพื่อยกระดับความสามารถทางวิชาชีพ สมรรถนะความเป็นมืออาชีพ หรือความเชี่ยวชาญ จำเพาะทางให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสภาวะ แวดล้อม 3) มีส่วนร่วมสร้างสรรค์คุณค่าให้กับสังคม ชุมชน

